

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Центр підготовки спеціалістів із зарубіжних країн

Кафедра мовної підготовки

СИЛАБУС
освітнього компонента – ОК2
Навчальна дисципліна -
Українська мова (за професійним спрямуванням)

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	27	Транспорт
Спеціальність	275	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Освітня програма	ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»	
Обсяг дисципліни	3,0 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	2 аудиторні контрольні роботи	
Форми семестрового контролю	іспит	

Викладачі:

Чаєнкова Оксана Костянтинівна, старший викладач кафедри мовної підготовки,
chaenkova@odaba.edu.ua

У процесі вивчення освітнього компонента здобувачів вищої освіти **УДОСКОНАЛЮЮТЬ НАВИЧКИ ВОЛОДІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ МОВОЮ ДЛЯ ЗАСВОЄННЯ МАТЕРІАЛУ ГАЛУЗЕВИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОПЕРУЮТЬ ВЕЛИКИМ ОБСЯГОМ ЛЕКСИКИ, ФРАЗЕОЛОГІЇ, ЛЕКСИКОГРАФІЇ, СИНТАКСИСУ МОВИ, ЩО ДАЄ МОЖЛИВІСТЬ ЗДІЙСНЮВАТИ ПРОФЕСІЙНЕ СПІЛКУВАННЯ ТА ОДЕРЖУВАТИ НЕОБХІДНУ ПРОФЕСІЙНУ ІНФОРМАЦІЮ.**

Передумовами вивчення освітнього компонента «Українська мова за професійним спрямуванням» є базові теоретичні та практичні навички з української мови в результаті отриманих знань згідно шкільної програми.

Програмні результати навчання:

- ПРН1** Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.
- ПРН3** Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому, для професійної діяльності, рівні.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- стилі української літературної мови;
- норми української літературної вимови;
- основну термінологію, що застосовується у галузі;
- вимоги до оформлення фахової документації;
- основні орфографічні, лексичні, стилістичні та синтаксичні мовні норми;
- правила етики та етикетних норм в професійній фаховій діяльності;

володіти:

- термінологією свого фаху;
- мовними нормами;
- стилями української літературної мови;
- інформацією з метою вироблення певних рішень, використовуючи набуті знання з мови;

вміти:

- працювати з довідково-енциклопедичними, електронними джерелами ;
- грамотно складати текст професійної тематики;
- оперувати фаховою термінологією у різних комунікативних процесах;
- грамотно укладати та оформлювати професійну документацію згідно з вимогами;
- використовувати мовні засоби залежно від сфери спілкування;
- вільно володіти нормами української мови та здійснювати спілкування з учасниками трудового процесу;
- за допомогою відповідних засобів вербального спілкування здійснювати регламентування спілкування;
- доречно використовувати мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження, структурувати тексти, готуватися до публічного виступу.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Лекційний курс – не передбачено

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Історія походження і розвитку української мови. Місце української мови серед інших мов світу. Функції мови. Мова і мовлення. Роль мови у професійному спілкуванні		2		4
2	Диференціація загальнонародної мови. Стилї літературної мови. Сутність і особливості наукового стилю української мови. План і тези джерела наукової інформації		2		5
3	Складання конспекту джерела науково-технічної інформації. Реферування джерела наукової інформації. Види літературних мовних норм		2		5
4	Анотування джерела наукової інформації. Писемне мовлення. Правила вживання апострофа. Позначення м'якості приголосних		2		5
5	Рецензія. Відгук. Орфоепічні мовні норми. Правопис ненаголошених голосних		2		3
6	Усне мовлення. Зміни приголосних при словотворенні. Подвоєння та подовження приголосних. Правопис префіксів. Акцентуаційні мовні норми		2		3
7	Стаття, її різновиди. Підготовка до написання наукової статті. Правопис слів іншомовного походження. Спрощення в групах приголосних		2		3
8	Форми професійного спілкування. Види і жанри публічних виступів. Лексичні мовні норми. Контрольна робота № 1.		2		3
9	Предмет і основні категорії термінознавства: термін, термінологія, терміносистема. Структура термінів. Основні шляхи термінотворення. Пунктуаційні мовні норми		2		3
10	Основні етапи формування української управлінської термінології. Правопис складних слів. Правопис часток не, ні з різними частинами мови		2		3

11	Використання неологізмів і запозичень. Граматичні мовні норми		2		3
12	Класифікація документів. Вимоги до оформлення документів. Стилiстичні мовні норми. Правопис власних назв		2		3
13	Правопис та особливості використання іменників, числівників, займенників, прислівників, прийменників у професійному мовленні		2		3
14	Труднощі перекладу текстів. Основні правила перекладу. Лексичні трансформації. Термінологічні паралелі		2		4
15	Терміноїд, його різновиди. Складноскорочені слова, абрeвіатури		2		4
16	Лексикографія як наука, її становлення в Україні. Типи мовних словників. Фразеологія та фразеологізми. Контрольна робота № 2.		2		4
	Всього		32		58

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «іспиту» з освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» складає 60 балів і може бути досягнутий такими засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Поточний контроль знань:			
- аудиторна контрольна робота	2	24	40
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на практичних заняттях	16	8	14
- виступ (доповідь) студентів при обговоренні питань на практичних заняттях	1	4	6
Семестровий контроль знань – іспит	1	24	40
Разом		60	100

Контрольна робота виконується здобувачами вищої освіти та складається з 4 варіантів різного типу завдань. Наприклад: практичних (мовні норми української мови, термінологія фаху, фахові фразеологічні одиниці) та теоретичних питань.

Контрольні роботи проводяться двічі на семестр. Теми для підготовки до контрольних робіт надруковані в навчальному посібнику кафедри мовної підготовки [1], [6].

Перелік питань до іспиту:

1. Сфера поширення, призначення, ознаки та мовні засоби наукового стилю.
2. Сфера поширення, призначення, ознаки та мовні засоби публіцистичного стилю.
3. Сфера поширення, призначення, ознаки та мовні засоби художнього стилю.
4. Сфера поширення, призначення, ознаки та мовні засоби розмовного стилю.
5. Сфера поширення, призначення, ознаки та мовні засоби конфесійного стилю.
6. Сфера поширення, призначення, ознаки та мовні засоби офіційно-ділового стилю.
7. Сфера поширення, призначення, ознаки та мовні засоби епістолярного стилю.
8. Типи мовлення: опис, розповідь, роздум.
9. Особливості використання іменників у професійному мовленні.
10. Особливості використання прикметників у професійному мовленні.
11. Особливості використання займенників у професійному мовленні.
12. Особливості використання числівників у професійному мовленні.
13. Особливості використання дієслів у професійному мовленні.
14. Особливості використання дієслівних форм на –но, -то у професійному мовленні.
15. Особливості використання прийменників у професійному мовленні.
16. Особливості використання прислівників у професійному мовленні.
17. Предмет та основні категорії термінознавства: термін, термінологія, терміносистема.
18. Типи термінів за структурою.
19. Етапи формування української термінології.
20. Терміноїди, види терміноїдів: номенклатурна назва, професіоналізм.
21. Складноскорочені слова, аббревіатури та графічні скорочення.
22. Мовні норми.
23. Орфографічні мовні норми.
24. Орфоепічні мовні норми.
25. Акцентуаційні мовні норми.
26. Лексичні мовні норми.

27. Стилiстичнi мовнi норми.
28. Граматичнi мовнi норми.
29. Синтаксичнi мовнi норми.
30. Конспект. Види конспектiв.
31. План. Види планiв.
32. Реферування джерела науково-технiчної iнформацiї.
33. Анотування джереланауково-технiчної iнформацiї.
34. Рецензування джереланауково-технiчної iнформацiї. Вiдгук.
35. Наукова стаття. Види наукових статей.
36. Лексикографiя як наука. Становлення лексикографiї в Українi.
37. Типи мовних словникiв.
38. Поняття «тези» та «стаття».
39. Лiтературна мова як вища форма загальноповживаної мови. Ознаки лiтературної мови.
40. Просторiччя як форма загальноповживаної мови.
41. Територiальний дiалект.
42. Соцiальний дiалект. Його рiзновиди.
43. Генеалогiчна класифiкацiя мов.
44. Поняття «фразеологiзм», «фразеологiя».
45. Види фразеологiзмiв за походженням.
46. Писемне мовлення та його особливостi.
47. Усне мовлення та його особливостi.
48. Закони комунiкацiї.
49. Види i жанри публiчних виступiв.
50. Культура мови i культура мовлення.
51. Презентацiя як рiзновид публiчного мовлення.
52. Мiсце української мови серед iнших мов свiту.
53. Функцiї мови.
54. Основнi шляхи термiнотворення.
55. Лексичнi трансформацiї.
56. Мовнi термiнологiчнi паралелi.
57. Правопис складних слiв.
58. Правила використання апострофа.
59. Правила використання м'якого знака.
60. Подовження та подвоєння приголосних.
61. Спрощення приголосних.
62. Правопис слiв iншомовного походження.
63. Правопис часток не-, нi- з рiзними частинами мови.
64. Правопис префiксiв.

65. Правопис ненаголошених голосних.
66. Зміни приголосних при словотворенні.
67. Відмінювання числівників. Зв'язок числівника з іменником.
68. Вживання великої літери у власних назвах.
69. Особливості вживання прийменника «по».
70. Пунктуаційні мовні норми.
71. Розділові знаки при однорідних членах речення.
72. Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні.
73. Розділові знаки у складносурядному та складнопідрядному реченнях.
74. Розділові знаки при відокремлених членах речення.
75. Розділові знаки при уточнюючих членах речення.
76. Класифікація документів.
77. Вимоги до оформлення документів.
78. Поняття «реквізит документа». Назвіть відомі вам реквізити.
79. Документи щодо особового складу. З яких документів формується особова справа?
80. Інформаційні документи.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Думанська Л.Б. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»/ Л.Б. Думанська – Одеса, 2007. – 57с.
2. Думанська Л. Б., Старунова А. Л. Практикум з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів освітнього рівня «Бакалавр» спеціалізації ГБ, ГМ, РВВР, ВтаПБ. Одеса: ОДАБА, 2016. 75 с.
3. В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. - 192 с.
4. Українська мова (за професійним спрямуванням). За новою програмою: навч. посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Васишин, М. В. та ін.; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. – 324 с.
5. Чаєнкова О. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Одеса. 2020. 115 с.
6. Чаєнкова О. К. Змінчак Н.М. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» до виконання контрольних

робіт для всіх спеціальностей: тестові завдання. Одеса: Видавництво ОДАБА, 2023. 48 с.

7. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. Київ: Алерта, 2019. 640 с.

8. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ: Алерта, 2023. 536 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Антисуржик: Вчимося говорити ввічливо і правильно поводитися / За заг. ред. О. Сербенської : навч. посібн. 3-тє вид., доп. і переробл. Львів : Апріорі, 2017. 304 с.

2. Літвінова І. М., Котукова Т. В. Українська мова для іміджу та кар'єри. Харків : Ранок, 2019. 160 с.

3. Селігей П. О. Етимологічний словник запозичених суфіксів і суфіксоїдів в українській мові. К.: Академперіодика, 2014. 324 с.

4. Словник синонімів української мови: понад 2500 синонімічних гнізд / О.С. Вусик. Тернопіль: Навчальна книга . Богдан, 2013. 576 с.

5. Словник української мови. У 20-ти т./Український мовно-інформаційний фонд НАН України; за ред. В.М. Русанівського. Київ: Наукова думка, 2010.

6. <http://www.litopys.org.ua/>

7. <http://www.mova.info/>

8. <https://novamova.com.ua/>

9. www.pereklad.kiev.ua

10. www.pravopys.net

11. www.r2u.org.ua

12. www.rozum.org.ua

13. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm